

Halden kommune

Arkivkode: 151
Arkivsaksnr: 2018/1191-11
Journal dato: 11.10.2018
Saksbehandler: Siri Gundersen

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet		25.10.2018
Kommunestyret		01.11.2018

Utsendte vedlegg

- 1 Fellesinntekter pr september
- 2 Fellesfunksjoner pr september
- 3 Sentraladministrasjonen pr september
- 4 Nav pr september
- 5 Septemberrapport undervisning
- 6 Helse og omsorg pr september
- 7 Teknisk pr september
- 8 Eiendom pr september
- 9 Oversikt pr enhet

Medsaksbehandlere

<navn> <adm.enhet> <beskrivelse av bidrag til saken>

Økonomirapport pr. september 2018

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Sammendrag av saken:

Økonomirapport pr. september 2018 viser en prognose på et samlet mindreforbruk på 6,3 mkr. Hovedårsaken til dette er finansdepartementets oppdaterte prognose på årets skatteinntang i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet. Departementet melder nå en prognose på skatteinntekter som er 2,1 mrd kr. høyere enn anslaget som ble gitt i revidert nasjonalbudsjett. På den annen side er kostnadsdeflatoren økt med 0,4 % fra 2,6 % til 3,0 %, hovedsakelig sfa økte strømpriser, men også andre faktorer. Rådmannen legger forsiktighetsprinsippet til grunn for vurdering av merinntektene.

Siden rapportering pr. 2. tertial har det blitt kjent av fylkesmannen dekker 0,5 mkr av merforbruket knyttet til sommerens mange skogbranner. Dette medfører at merforbruket innenfor kommunalavdeling Teknisk reduseres tilsvarende.

Kommunalavdeling helse og omsorg rapporterer om en fortsatt krevende økonomisk situasjon. Det totale trykket på kommunalavdelingens tjenester er stort, og det har vært nødvendig med iverksettelse av en rekke tiltak for å oppnå balanse ved årets slutt.

For dette og øvrige områder rapporteres det om balanse og ikke vesentlige endringer siden rapportering pr. 2. tertial.

I driftsåret skal det dekkes inn 45 mill. kr. i henhold til forpliktende plan, og det skal avsettes 22 mill. kr. til disposisjonsfond fra eiendomsskatt. Begge disse forholdene er innarbeidet i denne prognosen.

Med bakgrunn i vedtatt økonomiplan 2019-2022 fremmer rådmannen nødvendige budsjettjusteringer slik at siste del av underskuddsinndekningen kan bokføres i forbindelse med årsavslutningen for 2018, og senere vedtas i forbindelse med behandling av regnskapssaken.

Med bakgrunn i kommunelovens bestemmelser om årsavhengige bevilgninger i investeringsbudsjettet, samt oppdatert fremdriftsprognose på investeringsprosjektene, foreslår rådmannen budsjettjusteringer mellom budsjettskjema 2A og 2B. Budsjettjusteringene reduserer årets låneopptak med 155,8 mkr.

Rådmannens innstilling:

1. Økonomirapport pr. september tas til etterretning
2. Budsjettskjema 1A og 1B vedtas med følgende endringer for inndekning av akkumulert merforbruk på 214,8 mkr:

Til ubundne avsetninger reduseres med 22 mkr, fra 24,5 mkr til 2,5 mkr
 Bruk av ubundne avsetninger økes med 147,8 mkr, fra 9,1 mkr til 156,9 mkr
 Dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk økes med 169,8 mkr, fra 45 mkr til 214,8 mkr

Budsjettskjema 1A - drift	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	713 417	685 051	694 774
Ordinært rammetilskudd	913 001	895 262	846 004
Skatt på eiendom	101 360	100 600	78 151
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	4 716	6 900	7 016
Sum frie disponible inntekter	1 732 494	1 687 813	1 625 945
Renteinntekter og utbytte	12 532	8 533	4 923
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)			
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	64 543	68 350	44 583
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)			
Avdrag på lån	71 800	62 271	56 835
Motpost avskrivning VAR			
Netto finansinnt./utg.	-123 811	-122 088	-96 495
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	214 800	35 000	20 000
Til ubundne avsetninger	2 532	24 533	3 000
Til bundne avsetninger	0	0	17
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk			
Bruk av ubundne avsetninger	156 900		
Bruk av bundne avsetninger			
Netto avsetninger	-60 432	-59 533	-23 017
Overført til investeringsbudsjettet			
Til fordeling drift	1 548 251	1 506 192	1 506 433
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 548 251	1 506 192	1 506 433
Mer/mindreforbruk	0	0	-

Budsjettskjema 1 B - drift	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Fellesfunksjoner	-6 502	-834	58 261
Sentraladministrasjon	106 666	115 587	87 926
NAV	56 964	57 349	57 295
Undervisning og oppvekst	645 212	617 670	611 351
Kultur og idrett	44 312	41 882	41 374
Helse og omsorg	620 106	603 236	583 927
Teknisk	81 494	71 302	66 299
Totalt	1 548 251	1 506 192	1 506 433

3. Budsjettskjema 2A og 2 B vedtas etter følgende justeringer på enkeltprosjekter:

P.nr	Prosjektnavn	Budsjett endring brutto
P1025	Nødstrømsaggregat Rådhuset	-800 000
P1057	Inventar og utstyr gamle rådhus og servicetorg	-687 500
P1065	Utfasing av oljefyring i off. bygninger	-3 245 000
P1067	Universell utforming off. bygninger	-1 000 000
P1071	ENØK-tiltak på Rødsberg ungdomsskole	-1 250 000
P1072	Brannteknisk oppgradering av bygg	-375 000
P1075	Digitalisering av byggesaksarkiv	-2 500 000
P1077	Smart City-prosjekt	-1 025 000
P2112	Utredning - utvidelsesmuligheter Strupe ungdom	-125 000
P2115	Ventilasjonsanlegg Låby skole	-3 750 000
P3074A	Bergheim (inventar og utstyr)	-10 750 000
P3074B	Bergheim (teknologi)	-1 375 000
P3081	Bolig til eldre utviklingshemmede	-219 280
P3082	Bolig til yngre utviklingshemmede	-15 941 300
P3083	Samlokalisere dagsentertilbud for funksjonshem	-19 825 000
P3084	Tilbakeføring av avlastning	-2 500 000
P5077	Bevaring av Høyden, Os kirkegård	-1 562 500
P5078	Regulering og utvidelse av Idd kirkegård	-6 433 838
P5082	Regulering og utvidelse Os kirkegård	-4 031 250
P6235	Brattlibanen	-819 069
P6237	Ringledning vann	-808 991
P6244	Glenne	-420 515
P6252	Knardal separering	-2 994 132
P6275	Gimle/Tosterudberget/Næridsrød	-28 129
P6280	Hofgårdløkka/Svalsrød	-811 351
P6286	Festningsgt. (fornyng sentrum)	-5 747 898
P6295	Risumhøgda, Brigadeveien, Tamburveien, Dragor	-4 000 000
P6353	Kulvert Osbekken	-5 000 000
P6354	Ole Dahls gate, Major Forbusgate, Wernsgate	-8 000 000
P6356	Fjellknattv, Toppv, Ekornv.	-3 000 000
P6358	Løkkeveien fra Os til Sukkenes bru, Gimleveien +	-4 000 000
P6360	Sletteveien	-2 000 000
P6361	Os Allè fra bad til Sindings plass	-1 000 000
P6428	Miljøstasjoner 2016	-1 050 707
P6248M	Vannmålere	1 000 000
P6299	Oppgradering av vannkummer	-1 000 000
P6429	Renovasjonsløsninger tett trehusbebyggelse	-930 880
P6430	Ny programvare/IKT-løsning renovasjon	-512 593
P6436	Nye innsamlingsløsninger - Renovasjon	-1 000 000
P6437	Overgang til større, bunntømte avfallsbeh. - reno	-1 100 000
P6438	Avfallsbeholder til papir - alle abonnenter (reno	-5 000 000
P6440	Deponiutvidelse Rokke	-1 540 000
P6443	IKT-løsninger/RFID-utrustning renovasjonsbiler	-250 000
P6444	Ny gjenbruksstasjon på Rokke	-3 600 000
P7022	Gangvei Vekterveien til Gamle Folkvang	-2 500 000
P7169	Trafikksikkerhetstiltak kommunedelplan	-1 475 000
P7183	Oppgradering av gatelys	-375 000
P7199	Kjøp av feiebil	-225 293
P7204	Gateutforming Damhaugen	-1 000 000
P8009	Kjøp av anleggsmaskiner/lastebil	-2 750 000
P8043	Videreutvikling kaifront/havneaktivitet	-7 500 000
P8067	Tistedal Stadion - Støyskjerm 2014	-178 509
P8078	Ny brannstasjon	-8 387 500
	MVA - kompensasjon	19 607 000
	Låneopptak	135 794 234
	Sum	0

Budsjettskjema 2A	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Investeringer i anleggsmidler	766 299	793 748	296 257
Utlån og forskutteringer	40 000	40 000	29 129
Kjøp av aksjer og andeler	0	950	13 215
Avdrag på lån	18 000	20 000	45 196
Dekning av tidligere års udekket	0	0	3 840
Avsetninger	10 000	10 000	29 060
Årets finansieringsbehov	834 299	864 698	416 697
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	713 729	729 811	287 066
Inntekter fra salg av anleggsmidler	10 000	10 000	12 636
Tilskudd til investeringer	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	91 570	93 937	5 801
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	18 000	16 500	40 795
Andre inntekter		0	7 073
Sum eksternt finansiering	833 299	850 248	353 371
Overført fra driftsbudsjettet			1 700
Bruk av tidligere års udisponert			
Bruk av avsetninger	1 000	14 450	51 562
Sum finansiering	834 299	864 698	406 633
Udekket/udisponert	0	0	-10 064

Budsjettskjema 2B	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Sentral/Felles	43 896	59 830	79 747
Kultur og kirke	2 200	11 900	3 325
Undervisning og oppvekst	163 433	249 519	5 943
Helse og omsorg	265 495	157 855	7 503
Teknisk	56 741	48 588	13 066
VAR, havn og byggesak	234 534	266 056	186 673
Sum	766 299	793 748	296 257

Rådmannen gis fullmakt til å foreta et samlet låneopptak på 713,7 mkr i 2018.

Saksutredning:

Bakgrunn

Kommunestyret vedtok 14.12.2017 i sak PS20167/136 for 2018:

1. Rådmannen skal påse at rammer og vedtak følges opp og rapporterer månedlig sektorenes økonomi til formannskap og kommunestyre. Rådmannen pålegges videre en forsterket rapportering hvert tertial i hht. rapporteringsrutiner.

Rådmannen fremlegger med dette økonomirapport pr. september 2018

Vurderingskriterier

Følgende kriterier anses som vesentlige for vurdering av saken:

☒	Økonomiske forhold	☐	Juridiske forhold
☐	Personalspørsmål	☐	Organisasjonsspørsmål
☐	Betydning for næringsutvikling	☐	Betydning for miljøet
☐	Betydning for eiendomsforhold	☐	IKT og innovasjon
☐	Forhold som gjelder barn og unge	☐	Forhold som gjelder eldre
☐	Forhold som gjelder universell utforming	☐	Forhold som gjelder folkehelsen
☐	Forhold som gjelder samfunnssikkerhet/beredskap	☐	Annet:

I økonomirapport pr. september prognostiseres det totalt sett et mindreforbruk på 6,3 mkr sfa økte skatteinntekter. Merforbruket på Teknisk dekkes i all hovedsak av disse merinntektene samt mindreforbruk på øvrige kommunalområder.

Tall i mkr	Årsbudsjett, opprinnelig	Årsbudsjett, inkl. endringer	Årsprognose pr. September	Prognoseavvik pr. September
Fellesinntekter	-1 535,2	-1 548,3	-1 555,9	7,627
Fellesfunksjoner	0,2	-6,6	-5,9	-0,653
Sentraladministrasjon	107,9	106,7	106,3	0,402
NAV	58,3	57,0	56,2	0,773
Undervisning og oppvekst	626,7	645,2	645,2	0,036
Helse og omsorg	621,1	620,1	620,1	0,048
Teknisk	76,6	81,5	83,4	-1,890
Kultur og idrett	44,4	44,4	44,4	-0,003
VAR og Havn	-	-	-	-
Totalt	0,0	-0,0	-6,3	6,3

Fellesinntekter

Skatteinntektene for september publiseres 18.10 og er ikke tilgjengelig før denne rapporten ferdigstilles. Finansdepartementet kom i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2019 med ny informasjon om skatteinngangen i 2018 som tyder på at primærkommunenes skatteinntekter i 2018 blir 2,1 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett for 2018. Bakgrunnen er ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skattytere for inntektsåret 2017, som trolig skyldes tilpasninger til skattereformen.

Det er likevel knyttet usikkerhet til skatteprognosene gjennom året. Mot slutten av året avregnes fjorårets skatteoppgjør mellom fylke, stat og kommune. Dette, sammen med en usikkerhet om lokal skatteinngang sfa tilpasninger til skattereformen, er effekter som i stor grad kan påvirke årets skatteinntekter. Av den grunn prognostiserer rådmannen samlet skatt og rammetilskudd ut i fra et forsiktighetsperspektiv og setter merinntekter lik 5,5 mkr.

Nye skatteobjekter og retakseringer har bidratt til en økning av inntektene fra den ordinære eiendomsskatten. Dette er innarbeidet i prognosen og gir en merinntekt utover budsjett.

På Norges bank sitt rentemøte 20.09 besluttet sentralbanksjefen å øke rentene med 0,25 %. Samtidig varsler sentralbanksjefen en ytterligere økning i løpet av 1. kvartal 2019. Markedets

respons på denne varslingen medførte en umiddelbar reduksjon av rentenivået på de lange rentene. Det er positivt med tanke på eventuelle langsiktige sikringer av gjeldsporteføljen.

Gjensidigestiftelsen har i løpet av sommeren utbetalt utbytte. Halden kommunes andel er 0,4 mkr.

Det ble i forbindelse med saldering i 1. tertialrapport vedtatt å bruke til sammen 9.1 mkr av fjorårets resultat til dekning av forhold innenfor undervisning og driftskostnader på Os alle 3. Denne posten prognostiseres som budsjettert.

Det er for budsjettåret 2018 budsjettert med en eiendomsskattesats for annen fast eiendom på 5,75 %. Denne merinntekten (Fra 3,75 % til 5,75 %) er beregnet å gi 22 mill. kr. som i sin helhet er budsjettert og prognostisert avsatt til fond for inndekning av underskudd. Minimumsavdraget er budsjettert til 71,8 mill. kr. for 2018. Det er foreløpig ingen indikasjoner på avvik knyttet til denne beregningen. Dette prognostiseres derfor som budsjettert.

Inndekning av underskudd etter forpliktende plan er budsjettert og prognostisert til 45 mill. kr. for 2018. Prognostiseres også som budsjettert.

Fellesfunksjoner

Fellesfunksjoner prognostiseres pr september med et merforbruk på 0,65 mill.kr. Hovedsakelig som følge av økte utgifter knyttet til AFP kostnader som er noe høyere enn budsjettert, samt erstatningsutbetalinger som ikke var budsjettert. Utover dette inneholder området budsjettmidler til fellesanliggender som årsavgifter, forsikringer, kontingenter og avskrivninger. Det er ikke prognostisert nevneverdige avvik på disse fellesområdene.

Sentraladministrasjon

Per september prognostiseres det et mindreforbruk på sentraladministrasjon på 0,4 mill.kr. Det prognostiseres både høyere inntekter og utgifter. Mindreforbruket skyldes i all hovedsak høyere overføringer fra VAR enn budsjettert

Nav

Nav prognostiserer pr. september med et mindreforbruk på 0,77 mkr. Mindreforbruk på lønn referer seg i hovedsak på lønn til introdeltagere hvor de har avsluttet programmet for å studere, fått jobb eller er på sosialhjelp.

Undervisning og oppvekst

Prognosen viser at kommunalavdelingen totalt går mot balanse ved årets slutt.

Barneverntjenesten viser en forbedring siden forrige rapportering, mens skolene samlet sett viser en forverring, hovedsakelig sfa økt antall elever med behov for særskilt tilpasning.

Kultur og idrett

Kultur og idrett prognostiserer pr. september med balanse. Det er få endringer i driftssituasjonen i enheten siden forrige rapportering.

Helse og omsorg

Kommunalavdelingen rapporterer om et mindreforbruk på 0,048 mill. kr. for 2018.

Kommunalavdelingen har utarbeidet og iverksatt tiltaksplaner i alle enheter. Det holdes nøye

fokus på forsvarlighet overfor pasientene, og arbeidsmiljø for ansatte. Der tiltak påvirker ansattes arbeidshverdag er tillitsvalgte informert om innstramningene. Det foretas løpende vurderinger i forhold til utviklingen av sykefraværet i kommunalavdelingen. Merforbruk innenfor andre utgifter relaterer seg i hovedsak til avlastning i institusjon, BPA og overliggerdøgn hvor kommunen tidlig på året ikke klarte å ta imot alle pasienter som var besluttet utskrivningsklare fra sykehuset.

Teknisk

Pr. september 2018 rapporterer kommunalavdelingen om en årsprognose tilsvarende et merforbruk på kr 1,89 mill. kr. Dette er en forbedring på ca. 500 000,- siden sist rapportering. Forbedringen skyldes skjønnsmidler fra Fylkesmannen på tilsvarende sum som er lagt inn i prognosen. I løpet av sommerferien var, som kjent, Halden og omegn svært hardt rammet av skogbranner, noe som resulterte i store utgifter, ca. to millioner kroner, til lønn og til materiell. Sektoren har ingen økonomiske buffere for å håndtere et slikt utgiftsbilde. Det ble søkt Fylkesmannen om 1,9 mill. kr i skjønnsmidler etter skogbrannene.

Eiendom

Eiendom prognostiserer et lite merforbruk, i hovedsak knyttet til utfordringer med vedlikehold; reparasjoner av ventilasjonsanlegg, elektriske anlegg, reparasjoner av heisanlegg m.m. I tillegg har avdelingen hatt større utgifter enn tidligere med vintervedlikehold (strøing og brøyting) av blant annet området rundt kirkene og skole/barnehager.

VAR

For VAR er utvikling og prognoser for september fortsatt i tråd med budsjett og planlegging ellers. Områdene vann og renovasjon har fondsmidler som etter retningslinjene for beregning av selvkost er foreddet. Dette er innarbeidet i årets budsjett.

Inndekning av akkumulert underskudd

Rådmannen har flere ganger tatt til orde for, sett i forhold til de forventinger staten og innbyggerne har til den kommunale tjenesteproduksjonen kombinert med lovendringer og signaler i perspektivmeldingen, en raskere inndekning av akkumulert underskudd enn det som ligger i den forpliktende planen kommunen har med departementet.

I økonomiplanen for 2019 – 2022 redegjorde rådmannen for status på «fond for underskuddsinndekning», samt en prognose på fondets størrelse ved utgangen av 2018. Videre skrev rådmannen i økonomiplanen at med et resultat som budsjettet i 2018 så vil fondets størrelse være stort nok til at kommunen ved årsavslutningen for 2018 kan bokføre siste rest av inndekningsbeløpet. Med bakgrunn i dette foreslår rådmannen at kommunestyret vedtar en budsjettjustering med samlet bruk av fond tilsvarende det akkumulerte merforbruket.

Saldo på akkumulert regnskapsmessig merforbruk var 214,8 mkr ved utgangen av 2017.

I driftsbudsjettet for 2018 er det allerede budsjettet med en inndekning på 45 mkr, samt en avsetning fra eiendomsskatten på 22 mkr. Dette gir et behov for en netto tilføring fra underskuddsfondet på 147,8 mkr, samt en disponering av de 22 mkr som opprinnelig var budsjettet avsatt til underskuddsfond. (Disponeres til dekning av akkumulert merforbruk).

Saldo på dette fondet pr. utgangen av september var forøvrig 165,9 mkr, samlet disposisjonsfond utgjør pr. samme tid 170,9 mkr.

Brutto lønnsutvikling

Tabellen under viser forbruk på fast og variabel lønn under respektive kommunalavdelinger/- områder, og hvordan disse er forbrukt i forhold til periodisert budsjett, samt prognose.

Artsgruppe 10 Lønn til fast ansatte, også tillegg som kveld, helg, natt og helligdag.

Artsgruppe 20-40 Variabel lønn som vikarutgifter, ekstrahjelp og overtid.

Artsgruppe 70 Fast lønn – vedlikehold. (hovedsakelig knyttet til fordelingskapitler)
Artsgruppe 75 Lønn Renhold

Omr.	Artsgr.	Artsgrp.navn	Akk.regn	Budsjett	Prognose	Avvik årsprognose
NAV	10	Fastlønn	11 443	15 613	15 755	143
	20-40	Variabel lønn	355	-	355	355
	SUM NAV		11 798	15 613	16 110	497
Sentraladm.	10	Fastlønn	33 300	48 166	47 519	-647
	20-40	Variabel lønn	352	63	398	335
	SUM Sentraladm.		33 652	48 229	47 917	-312
Undervisning og oppvekst	10	Fastlønn	242 206	334 376	334 657	281
	20-40	Variabel lønn	15 816	19 867	20 824	957
	SUM Undervisning og oppvekst		258 021	354 243	355 481	1 238
Helse og omsorg	10	Fastlønn	310 703	431 590	424 494	-7 096
	20-40	Variabel lønn	65 415	71 576	77 514	5 938
	75	Renhold	4 166	5 215	5 643	428
	SUM Helse og omsorg		380 284	508 381	507 651	-730
Kultur & Idrett	10	Fastlønn	9 725	14 890	13 585	-1 305
	20-40	Variabel lønn	1 248	457	1 428	971
	SUM Kultur & Idrett		10 973	15 347	15 013	-334
Teknisk	10	Fastlønn	50 560	71 425	70 330	-1 096
	20-40	Variabel lønn	3 000	1 415	2 965	1 550
	70	Fastlønn vedlikehold	307	116	316	200
	SUM Teknisk		53 867	72 956	73 610	654
Halden Kommune	10	Fastlønn	657 936	916 059	906 340	-9 720
	20-40	Variabel lønn	86 186	93 378	103 483	10 106
	70	Fastlønn vedlikehold	307	116	316	200
	75	Renhold	4 166	5 215	5 643	428
		Sum Fast og variabel lønn		748 595	1 014 768	1 015 782

Undervisning og oppvekst

Merforbruk på fastlønn er relatert til elever med behov for særskilt tilpasning.

Merforbruk variabel lønn er relatert til et høyere sykefravær og dertil hørende vikarutgifter

Helse og omsorg

Kommunalavdelingen har utarbeidet og iverksatt tiltaksplaner i alle enheter som gir mindreforbruk på fastlønn. Ikke besatte sykepleierstillinger utløser merforbruk på variabel lønn, bruk av vikarer for å dekke opp sykefravær, oppbemanning av bruker i Halden fengsel og oppbemanning i hjemmesykepleien pga. økt behov på kveld.

Kultur og idrett

Fastlønn viser et mindre forbruk på 1,3 mkr. Dette skyldes i hovedsak vakanser på Brygga kultursal og i kulturadministrasjonen. Vakante stillinger ved Brygga kultursal ventes besatt fra januar 2019.

Idrettskonsulent i kulturadministrasjonen er ansatt per 01.04.18. Variabel lønn viser et mer forbruk på 0,9 mkr. Dette skyldes i hovedsak ekstrahjelp ved kultursalen og hovedbibliotek.

Teknisk

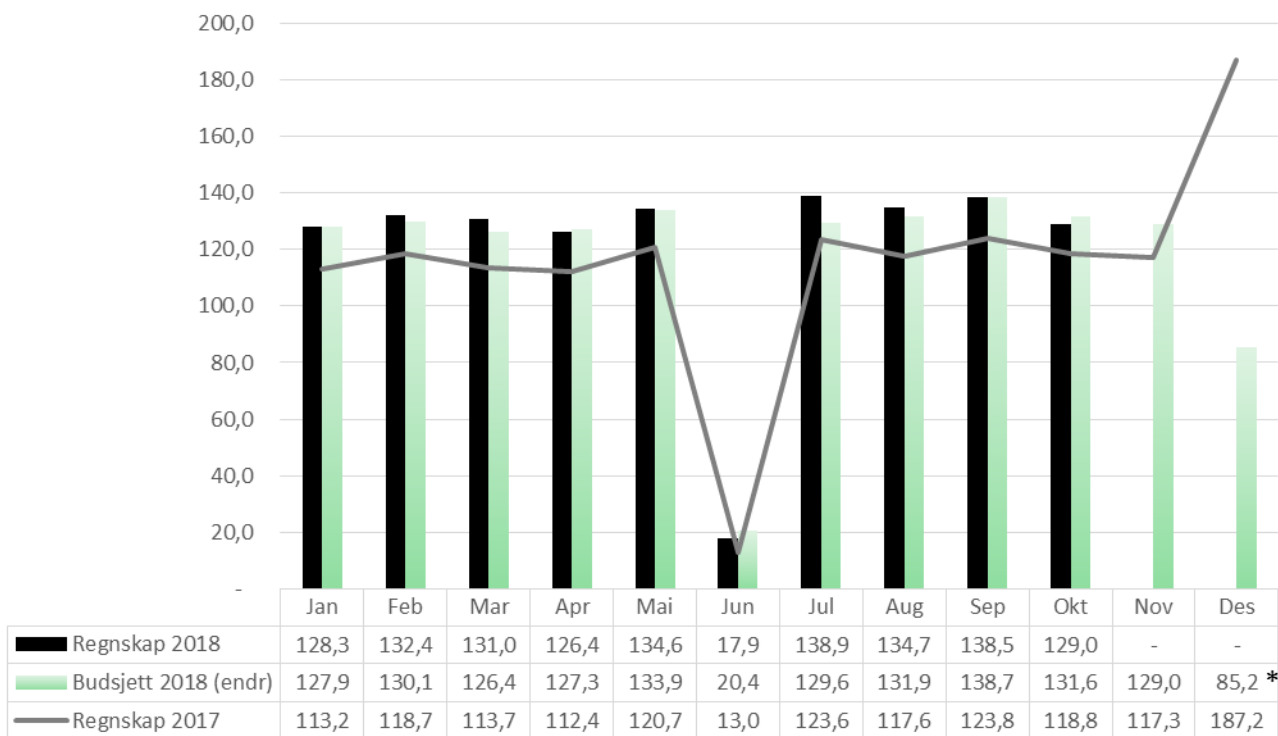
Fastlønn viser et mindreforbruk, i hovedsak relatert til en vakanse deler av året innenfor kommunalsjefens område. En person overført fra 1. september.

Variabel lønn viser et merforbruk på ca. 1,55 mill. kr. Dette er i hovedsak grunnet sommerens mange skogbranner og lønn til ansatte og skogbrannreserver.

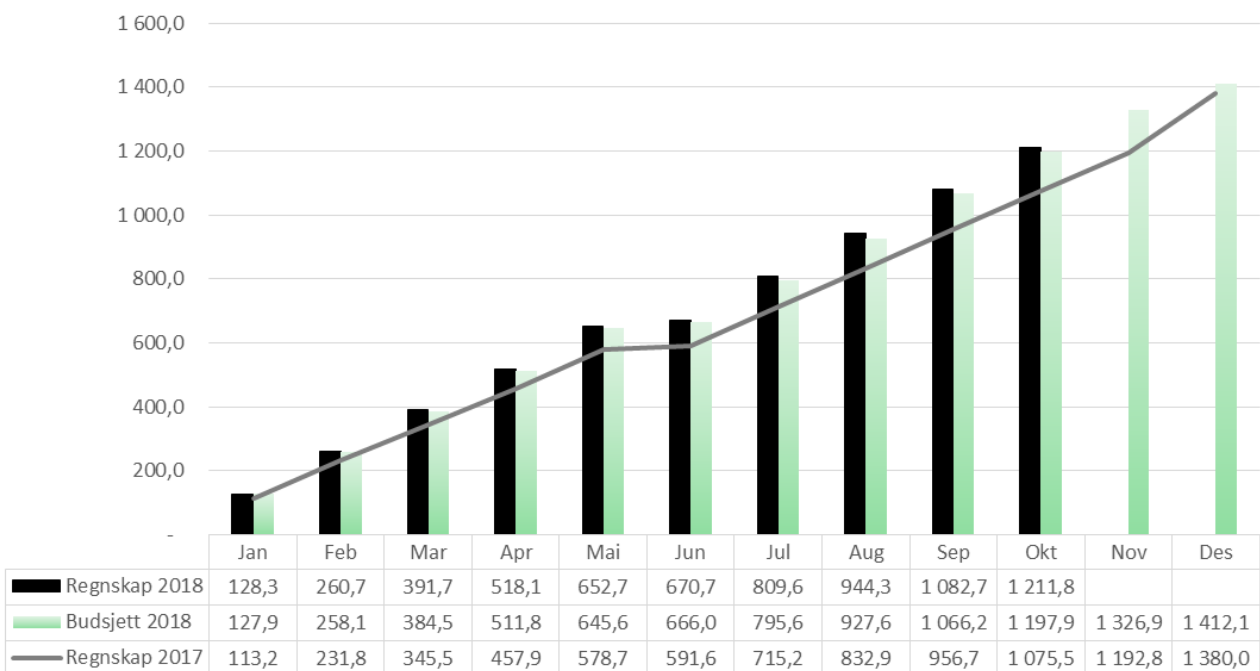
Merforbruk under fastlønn vedlikehold er relatert til overtid for fagarbeidere, for områder innenfor park og vei.

Utvikling brutto lønn, mnd

*Årsak til lavt budsjett i desember er budsjettering av premieavvik, som føres mot slutten av året. Dette trekker ned lønnsbudsjettet for desember.

Utvikling brutto lønn, hiå

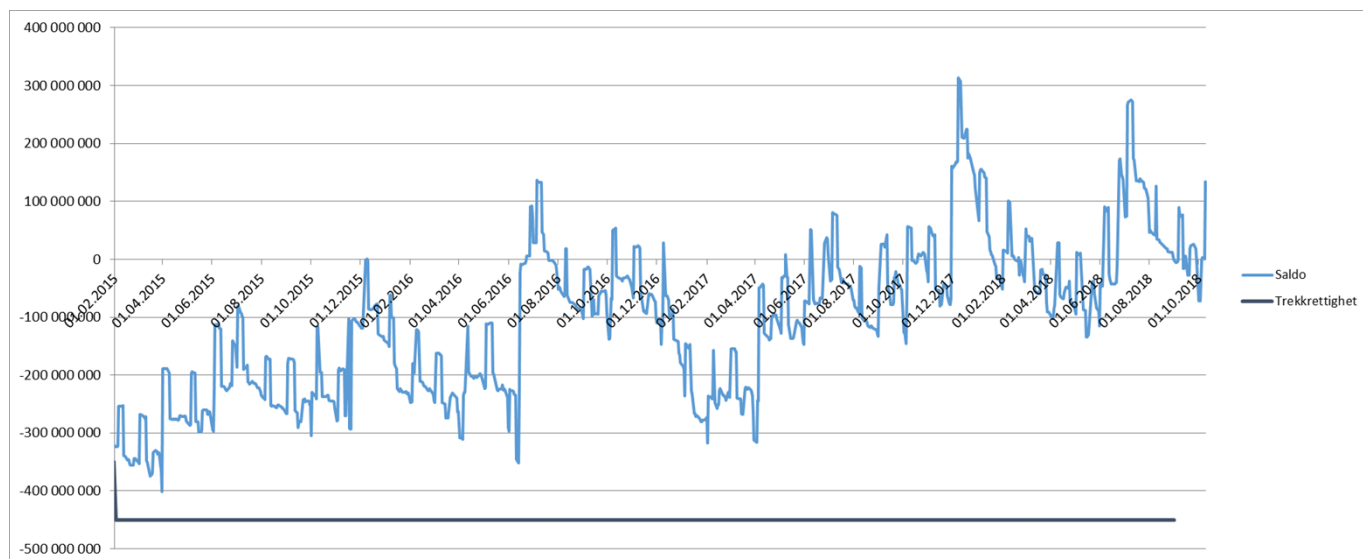

Økonomirapport HK, eks. VAR og Havn

Periode 09/18	Regnskap	Årsbudsjett, opprinnelig	Årsbudsjett, inkl. endring	Årsprognose	Prognoseavvik
Fellesinntekter	-1 079,1	-1 535,2	-1 548,3	-1 555,9	7,6
Brutto lønn	1 063,0	1 350,3	1 387,7	1 388,4	-0,7
Refusjoner	-43,3	-46,8	-54,0	-57,7	3,7
Netto lønn	1 019,7	1 303,5	1 333,8	1 330,7	3,0
Andre utgifter	690,6	776,1	823,6	836,8	-13,3
Andre inntekter	-403,9	-544,4	-609,1	-618,0	8,9
Totalt	227,3	-	-	-6,3	6,3

Likviditet

Grafen under viser saldo over konsernkonto og bruk av trekkrettigheten fra 01.01.15 og hittil i år. Gjennomsnittlig bruk av trekkrettighet fra 01.01.15 og frem til 01.10.18 er negative 110 mill. kr. mens gjennomsnitt fra 01.01.18 og frem til 01.09. i år er positiv med 17,2 mill. kr. Hittil i år har 107 av totalt 197 dager avlesning fra konsernkonto hatt positiv saldo.

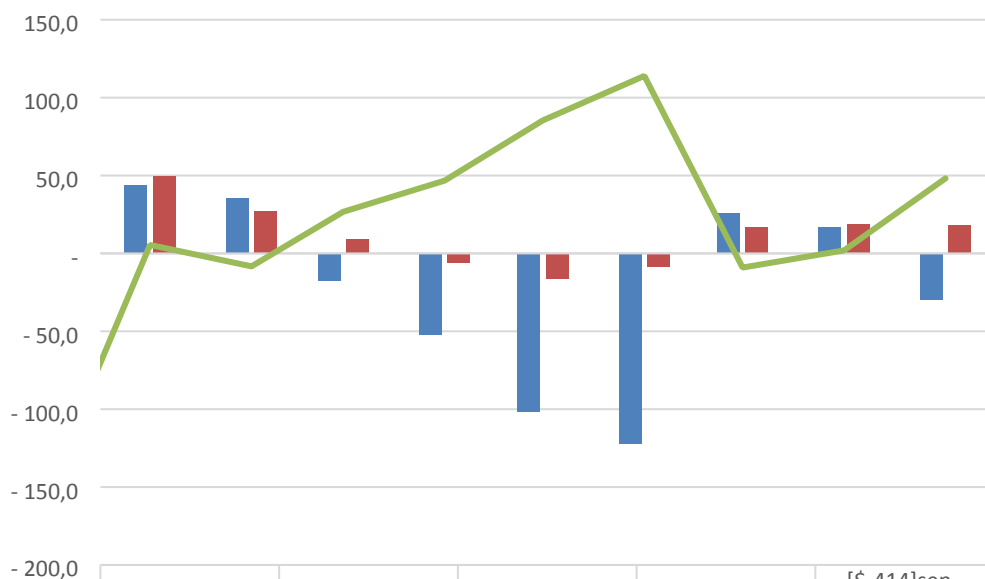

	sep.17	okt.17	nov.17	des.17	jan.18	feb.18	mar.18	apr.18	mai.18	jun.18	jul.18	aug.18	sep.18
Ubrukte lånemidler andre*	-100,3	-153,9	71,2	65,0	39,1	30,7	-22,2	-57,4	-127,1	-151,54	7,6	-1,3	-1,3
Ubrukte lånemidler startlån	26,8	16,7	-174,2	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	24,2	27,8	16,9	16,7	16,7
Ubrukte lånemidler havn	1,3	1,3	11,7	3,5	3,5	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Sum	-72,2	-135,9	-91,3	72,1	46,2	35,5	-17,3	-52,6	-101,6	-122,5	25,7	16,6	16,6

Ubrukte lånemidler er inkludert i grafen ovenfor. Det ble tatt opp nye lån til investeringer før sommeren, det er også tatt opp lån til viderefremidling/startlån som alle er inkludert i oversiktene. Pr. i dag overstiger de ubrukne lånemidlene belastningen i investeringsregnskapet med 16,6 mill. kr. De ubrukne lånemidlene virker positivt inn på kommunens likviditet.

Grafen nedenfor viser likviditetstrekk korrigeret for ubrukne lånemidler i 2018. Det faktiske forbruket i investeringsregnskapet overstiger de ubrukne lånemidlene med 29,8 mill. kr. Gjennomsnittlig likviditetstrekk for juli 2018 korrigeres da fra 18,3 mill.kr til 48,2 mill. kr dersom man hensyntar forbruk i investeringsregnskapet.

Likviditet korrigert for ubrukte lånemidler (mrd kr)

	[\$-414]jan. 18	[\$-414]mar. 18	[\$-414]mai. 18	[\$-414]jul. 18	[\$-414]sep. 18
Ubrukte lånemidler	69,9	35,5	- 52,6	- 122,5	16,6
Gj.Snitt Likviditets trekk	- 79,4	27,2	- 5,9	- 8,5	18,6
Korrigert trekk	- 149,3	- 8,3	46,7	113,9	1,9

Investeringsprosjekter

I 2. tertialrapport orienterte rådmannen at det trolig ville være behov for å periodisere investeringsmidler over til 2019, og at rådmannen ville kvalitetssikre disse prognosene frem mot

neste økonomirapport og fremlegge forslag til periodiseringer/budsjettjusteringer.

Etter en gjennomgang av fremdriften og prognosene på investeringsprosjektene inneværende år går det frem av nedenfor stående oversikt hvilket behov som må overføres til neste års budsjett.

P.nr	Prosjektnavn	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Prognose 2018 nettbeløp	Budsjettendring nettbeløp	Mva	Budsjett endring brutto
P1025	Nødstrømsaggregat Rådhuset	0	640 000	0	640 000	160 000	800 000
P1057	Inventar og utstyr gamle rådhus og servicetorg	139 778	1 200 000	650 000	550 000	137 500	687 500
P1065	Utfasing av oljefyring i off. bygninger	10 450	5 596 000	3 000 000	2 596 000	649 000	3 245 000
P1067	Universell utforming off. bygninger	342 495	1 600 000	800 000	800 000	200 000	1 000 000
P1071	ENØK-tiltak på Rødsberg ungdomsskole	0	1 600 000	600 000	1 000 000	250 000	1 250 000
P1072	Brannteknisk oppgradering av bygg	123 799	800 000	500 000	300 000	75 000	375 000
P1075	Digitalisering av byggesaksarkiv	0	3 000 000	1 000 000	2 000 000	500 000	2 500 000
P1077	Smart City-prosjekt	216 000	1 120 000	300 000	820 000	205 000	1 025 000
P2112	Utredning - utvidelsesmuligheter Strupe ungdom	0	100 000	0	100 000	25 000	125 000
P2115	Ventilasjonsanlegg Låby skole	0	3 200 000	200 000	3 000 000	750 000	3 750 000
P3074A	Bergheim (inventar og utstyr)	608 261	9 600 000	1 000 000	8 600 000	2 150 000	10 750 000
P3074B	Bergheim (teknologi)	2 675 515	5 600 000	4 500 000	1 100 000	275 000	1 375 000
P3081	Bolig til eldre utviklingshemmede	330 882	775 424	600 000	175 424	43 856	219 280
P3082	Bolig til yngre utviklingshemmede	175 296	14 753 040	2 000 000	12 753 040	3 188 260	15 941 300
P3083	Samlokalisere dagsentertilbud for funksjonshem	0	16 160 000	300 000	15 860 000	3 965 000	19 825 000
P3084	Tilbakeføring av avlastning	0	4 000 000	2 000 000	2 000 000	500 000	2 500 000
P5077	Bevaring av Høyden, Os kirkegård	0	1 250 000	0	1 250 000	312 500	1 562 500
P5078	Regulering og utvidelse av ldd kirkegård	529 462	5 947 070	800 000	5 147 070	1 286 768	6 433 838
P5082	Regulering og utvidelse Os kirkegård	0	3 725 000	500 000	3 225 000	806 250	4 031 250
P6235	Brattlibanen	0	1 819 069	1 000 000	819 069	-	819 069
P6237	Ringleddning vann	4 338 225	10 808 991	10 000 000	808 991	-	808 991
P6244	Glennie	5 347 066	14 420 515	14 000 000	420 515	-	420 515
P6252	Knardal separering	2 481 845	7 994 132	5 000 000	2 994 132	-	2 994 132
P6275	Gimle/Tosterudberget/Næridsrød	403 596	7 328 129	7 300 000	28 129	-	28 129
P6280	Hofgårdløkka/Svalsrød	2 499 001	4 811 351	4 000 000	811 351	-	811 351
P6286	Festningsgt. (fornyng sentrum)	189 189	9 747 898	4 000 000	5 747 898	-	5 747 898
P6295	Risumhøgda, Brigadeveien, Tamburveien, Dragor	0	7 000 000	3 000 000	4 000 000	-	4 000 000
P6353	Kulvert Osbekken	47 514	15 000 000	10 000 000	5 000 000	-	5 000 000
P6354	Ole Dahls gate, Major Forbus gate, Wernsgate	215 198	13 000 000	5 000 000	8 000 000	-	8 000 000
P6356	Fjellknattv, Toppv, Ekornv.	0	5 000 000	2 000 000	3 000 000	-	3 000 000
P6358	Løkkeveien fra Os til Sukkenes bru, Gimleveien +	206 840	7 000 000	3 000 000	4 000 000	-	4 000 000
P6360	Sletteveien	969 947	8 000 000	6 000 000	2 000 000	-	2 000 000
P6361	Os Allè fra bad til Sindings plass	5 000	1 500 000	500 000	1 000 000	-	1 000 000
P6428	Miljøstasjoner 2016	509 051	1 650 707	600 000	1 050 707	-	1 050 707
P6429	Renovasjonsløsninger tett trehusbebyggelse	0	2 030 880	1 100 000	930 880	-	930 880
P6430	Ny programvare/IKT-løsning renovasjon	0	1 012 593	500 000	512 593	-	512 593
P6436	Nye innsamlingsløsninger - Renovasjon	0	1 000 000	0	1 000 000	-	1 000 000
P6437	Overgang til større, bunnømt avfallsbeh. - rend	0	1 500 000	400 000	1 100 000	-	1 100 000
P6438	Avfallsbeholder til papir - alle abonnenter (rend	0	10 000 000	5 000 000	5 000 000	-	5 000 000
P6440	Deponiutvidelse Rokke	124 265	1 840 000	300 000	1 540 000	-	1 540 000
P6443	IKT-løsninger/Rfid-utrustning renovasjonsbiler	0	750 000	500 000	250 000	-	250 000
P6444	Ny gjenbruksstasjon på Rokke	17 165	4 000 000	400 000	3 600 000	-	3 600 000
P7022	Gangvei Vekterveien til Gamle Folkvang	271 865	2 400 000	400 000	2 000 000	500 000	2 500 000
P7169	Trafikksikkerhetstiltak kommunedelplan	44 093	1 680 000	500 000	1 180 000	295 000	1 475 000
P7183	Oppgradering av gatelys	424 075	1 600 000	1 300 000	300 000	75 000	375 000
P7199	Kjøp av feiebil	0	180 234	0	180 234	45 059	225 293
P7204	Gateutforming Damhaugen	0	800 000	0	800 000	200 000	1 000 000
P8009	Kjøp av anleggsmaskiner/lastebil	0	2 200 000	0	2 200 000	550 000	2 750 000
P8043	Videreutvikling kaifront/havneaktivitet	115 839	10 000 000	4 000 000	6 000 000	1 500 000	7 500 000
P8067	Tistedal Stadion - Støyskjerm 2014	100 000	142 807	0	142 807	35 702	178 509
P8078	Ny brannstasjon	131 896	11 710 000	5 000 000	6 710 000	1 677 500	8 387 500
Sum		23 593 608	248 593 840	113 550 000	135 043 840	20 357 394	155 401 234

Opprinnelig investeringsbudsjett for 2018 var på om lag 831 mkr, og i tillegg kom rebevilgningen fra 2017 på om lag 90 mkr vedtatt 22.03.2018 i sak 2018/25 tilsammen om lag 921 mkr. I opprinnelig budsjett var låneopptaket budsjettert til 849,5 mkr.

Med de justeringene som foreslås i denne saken vil justert investeringsbudsjett bli 766 mkr, mens budsjettert låneopptak vil bli 713,7 mkr. Det trekkes med dette dermed ut om lag 155 mkr av

investeringsbudsjettet som vil bli foreslått som rebevilgninger i budsjett 2019.

I tillegg til foreslåtte periodiseringer foreslår rådmannen at prosjekt P6248M «Vannmålere» tilføres 1,0 mkr, og at prosjekt P6299 «Oppgradering av vannkummer» reduseres tilsvarende. Begge prosjektene sorteres under området «Var, havn og byggesak» under skjema 1B.

Dokumentet er elektronisk godkjent av:

<Inger-Johanne Norderhaug Røren>